

Victor Vasarely: Peer-rouge, 1977 ©Vasarely Múzeum

ÚJ, ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSSAL NYÍLT MEG A BUDAPESTI VASARELY MÚZEUM

Szépművészeti Múzeum Vasarely Múzeuma

Egyéves felújítás után megújult épületben és újragondolt állandó kiállítással június 20-tól ismét látogatható a Szépművészeti Múzeum Vasarely Múzeuma. A múzeum, amelynek gyűjteményét Victor Vasarely a nyolcvanas évek elején adományozta a magyar államnak, 1987-ben nyitotta meg kapuit a közönség előtt az óbudai Zichy-kastély épületében. A rekonstrukció egy éve alatt új állandó kiállítási koncepció is készült, így a mintegy 150 műtárgyat és számos dokumentumot bemutató tárlat új megvilágításba helyezi Victor Vasarely életművét. A kiállítás különlegessége, hogy 13 sokszorosított grafika is látható abból a 118 darabos kollekciónak, amelyet Vasarely 1968-ban adományozott a Szépművészeti Múzeumnak. Ezeket a műveket utoljára 1969-ben láthatta a közönség.

A kiállítást egy egyedülálló „virtuálisvalóság-élményen” alapuló múzeumpedagógiai program egészíti ki, mely Vasarely műveit a lehető legközelebb hozza a látogatókhoz. ●

OPERETTNEK IS ELMENNE A SZERELMES SHAKESPEARE

Zappe László

Alighanem szerencsém volt, hogy eddig nem sikerült megnézni filmen a Szerelmes Shakespeare-t. Ahhoz képest talán még kellemetlenebb élmény lett volna a Madách Színház előadása. Csalódásról ugyan ezúttal nem lehet beszélni. Nem csalódhat az ember, ha nem vár semmit. Márpedig mit várhat a finnyás kritikus, ha beteszi a lábát a körüli szórakoztató monstrumba. Szuperprodukciónak természetesen, még ha a címben minden idők legnagyobb híri színpadi szerzője szerepel is. Ha műveiből születhetett opera, operett, musical, életéből miért ne íródhatott volna népszórakoztató film, színdarab? Született is. Előbb film *John Madden* rendezésében 1998-ban, *Marc Norman* és *Tom Stoppard* forgatókönyve alapján, brit-amerikai produkcióban, 25 millió dolláros költségvetéssel, ami közel 290 millió dollárt fialt.

A szerzők örök színházi közhely sztorit szótak a nagy író nyakába: éppen váltságban van, semmi sem jut eszébe, miközben két színigazgató is szorongatja, akiknek némi előlegért egyaránt eladta következő darabját. Egy szerelmi vígjátékot, amelynek csak a címe van meg: Rómeó és Ethel. Fölbukkan viszont egy fiúcska, aki fölöttébb alkalmasnak látszik a lány szerepére, és történetesen az a mániája, hogy színpadra lépjen. A fiú természetesen valójában leány, Viola a neve, csak éppen akkoriban nők nem-

igen léphettek színpadra. Megtiltotta a királynő. Ezért adja ki magát ambiciózus fiatalembernek. Ezzel mellesleg a szerzők még egy legyet is leütnek, érintik, sőt meg is oldják a *Shakespeare* homoszexualitásáról szóló, főképp szonettjeire alapozott filológiai pletykákat. Noha ezekkel nem is terhelik az esetleg kevésbé tájékozott nézőket. A jó nevű szerző ugyanis bele-szeret a színpadra törekvő fiús leányba. A helyzetet tovább bonyolítja, hogy az ifjú hölgynek nemcsak apja van, akinek egészen más tervei vannak vele, mint a színházi karrier, hanem vőlegénye is, egy folyton a színház körül lebzselő lecsúszott, elszegényedett arisztokrata. Csak idő kérdése, hogy belebotoljon, felismerje és leleplezze a menyasszonyát.

A hatalmas színpadi rutinnal bíró szerzők természetesen ügyesen bogozzák és oldják sok-sok menetben az összekuszálódó szálakat, mégpedig úgy, hogy mind világosabban fölismerhető legyen az író szerelme és író-darabja, a Rómeó és Júlia sztorija közötti párhuzam. Részletek bukkannak föl a közismert tragédiából *Mészöly Dezső* remek fordításában, a darabzáró kriptajelenet egy részét el is játsszák, bár a címszereplők halálánál abbahagyják, a vetélkedő családok kiegészztelődését elengedik a túlzott bonyodalmaktól elszoktatott nézőknek. Ők cserébe megkapják a konkurens barátot,

Marlowe-t, akinek egy szorongatott pillanatában Shakespeare kiadja magát, így amikor a közismert krakéler verekedőt egy kocsmai csetepatéban ledöfik, róla gondolkodják, hogy meghalt, ami megint csak alkalmas feszült drámai pillanatok teremtésére.

Szirtes Tamás rendezésében *Rózsa István* hatalmas és mozgékony díszletei között, *Rományi Nóra* látványosan történelmies jelmezeiben folyik a sablonos, szöveghez tapadó játék. Talán mondanom sem kell, hogy a címszerepet alakító *Nagy Sándor*on sok minden látszik, csak a zsenialitás nem. Ügyes szerzőnek nyilván kifogástalanul elmenne, ha nem kellene folyton jelentősebbnek, mélyebbnek, igazabbnak lennie a körülötte nyüzsgőkénél. Akik között ráadásul ott ágál ellenlábasként *Debreczeny Csaba*, barátként meg *Zöld Csaba*, akik mindketten jelentősebbek nála, természetesen éppúgy, mint színészi intelligenciára nézve. *Tompos Kátyával* semmi baj nincs, szépsége, karcsúsága teljesen elegendő a fregoliszerephez. A nagy sokadalomból még kitűnik *Tóth Enikő* érdesen gondoskodó és ha kell falazó Dajkája (nem Júliáé, hanem Violáé) meg *Szerednyey Béla* mint örök optimista színigazgató, valamint a kutya, akit első renden szeretne a készülődő darabban látni.

A Szerelmes Shakespeare-nek egyetlen igazi meglepetése van: az, hogy nem musical. Ez pedig mostanában szokatlan a körüli épületben. Szinte prózai darabnak látszik, bár szól benne zene (szerzője *Gulyás Levente*) és táncolnak is néha (koreográfus *Tihanyi Ákos*). Ám a történet operettnek is elmenne. ●